

*Steltkluutvrouw op het nest met daarachter de man,
Klisserbeemden, 22 juni 2023 (Wim Deebe)*

Eerste succesvolle broedgeval van Steltkluut in de Kempen

Tom Heijnen

Hoewel Steltkluten bijna jaarlijks in de Kempen worden gezien, blijft de soort in onze contreien een onregelmatige gast én een bijzonder mooie verschijning.

Heel wat vogelaars gaan er speciaal voor op pad, want de dichtstbijzijnde 'betrouwbare' gebieden waar Steltkluten voorkomen liggen een eindje verderop, in Zeeland. Dat geldt althans vanaf de jaren '90, toen de soort – met pieken en dalen – in ons land begon toe te nemen.

Oudere vogelaars, waartoe ik ook behoor, kunnen zich ongetwijfeld nog herinneren dat je 'vroeger' naar de Camargue in Zuid-Frankrijk moest rijden om Steltkluten in de kijker te krijgen. Des te opvallender was het dat in 1958 een paartje op de Strabrechtse Heide broedde. Het paar bouwde een nest, broedde op 3 eieren, maar uiteindelijk mislukte het en kwamen er geen jongen groot. Dit broedgeval viel overigens samen met een een piek van broedgevallen dat jaar in Nederland.

Dergelijke pieken hangen samen met weinig neerslag in de winter en het vroege voorjaar

in Zuidwest-Europa. Door droogte gaan de vogels in noordelijke richting op zoek naar geschikte broedgebieden.

Atlasblokken met waarnemingen van Steltkluten in de periode 1 mei-30 juni 2023 (bron: waarneming.nl).

Ook dit jaar (2023) was dat het geval. Op het Iberisch schiereiland, waar het grootste deel van de Europese populatie broedt, was het extreem warm en droog waardoor veel meren en plassen opdroogden. Steltkluten

trokken noordelijk en werden in ons land in heel wat gebieden gezien.

Ook de Kempen werd door Steltkluten bezocht. Op 25 maart werd een man gezien bij Someren-Eind. Een dag later was een man aanwezig in het Achtereinds Laag bij Aalst, wellicht dezelfde vogel. Op het Beuven foerageerden op 22 april vier vogels.

Steltkluutman in Klisserbeemden, 25 juni 2023 (Esther van Daal)

Daarna was het een tijdje rustig totdat op 27 mei een paartje opdook in de Klisserbeemden bij Westerhoven. In dit gebied van Staasbosbeheer is gewerkt aan natuurherstel. Daarbij werden percelen afgegraven waardoor er een plas water is ontstaan, omgeven door zandige oevers en opkomende oevervegetatie. In die plas

water ligt een eilandje. Daarop gingen de Steltkluten nestelen. Dat werd op 2 juni voor het eerst duidelijk gezien toen de vogels elkaar afwisselden bij het broeden.

Heuglijk nieuws was er op 23 juni toen de eerste twee donsjongen bij de nestplaats werden gezien. Op 27 en 28 juni werden er vier jongen gespot. De jongen bleken overigens in de oeervegetatie lang niet altijd makkelijk te ontdekken en te tellen. ■

Steltkluutvrouw met twee donsjongen in de Klisserbeemden, 25 juni 2023 (Cor van Pelt)

Literatuur

- Boele, A. 2012. De Steltkluut als broedvogel in Nederland in 1990-2011. [Limosa 85: 68-72](#).
- Boele, A. 2018. Steltkluut *Himantopus himantopus*. In: Sovon 2018, Vogelatlas van Nederland. Kosmos uitgeverij.
- Boele, A. & E. van Winden 2007. Steltkluut: zomergast uit het droge zuiden. [Sovon-Nieuws 20\(2\): 9-10](#).
- Heijnen, T. 2022. Voormalige broedvogels in de Kempen: Krooneend t/m Bosruiter. [Blauwe Klauwier 48\(3\): 46-68](#).
- Leysen, K. & K. Devos 2023. Droogte in Zuid-Europa drijft sommige vogels naar het noorden. Bericht op [Natuurpunt.be](#).
- Meininger, P.L. & H. schekkerman 1990. Broedende Steltkluten *Himantopus himantopus* in Nederland in 1989. *Limosa* 63: 11-15.
- Sovon 2023. Veel steltkluten in Nederland. Bericht op [NatureToday](#).

Steltkluutvrouw in de Klisserbeemden, 4 juni 2023 (TH)

